

Efnisyfirlit	Útg.	Dags.
1 INNGANGUR		
1.1 Forsaga		
1.1.01 Forsaga	2.0	18.02.2005
1.2 Skoðunarkerfið		
1.2.01 Hlutverk þátttakenda	2.0	18.02.2005
1.2.02 Samskipti	3.0	18.02.2005
1.2.03 Tíðni skoðana og dómakerfið	7.0	04.03.2005
1.3 Uppbygging skoðunarhandbókar		
1.3.01 Heildar uppbygging Skoðunarhandbókanna	1.0	11.02.2002
1.4 Framkvæmd skoðana		
1.4.01 Forsendur og megin aðferðir við skoðun	3.0	18.02.2005
1.4.02 Yfirlýsing um samræmi	2.0	18.02.2005
1.5 Skilgreiningar		
1.5.01 Skilgreiningar	2.0	11.05.2004
2 INNRA EFTIRLIT		
2.8 Efni		
2.8.03 Umbúðavottorð	3.0	18.02.2005
3 VINNSLUUMHVERFI		
3.2 Búnaður		
3.2.02 Búnaður, kör og ílát í snertingu við sjávarafni	3.0	11.05.2004
3.2.11 Áhöld um borð	1.0	11.02.2002
3.2.12 Lestar og tankar	1.0	11.02.2002
3.7 Aflameðferð		
3.7.01 Aflameðferð	1.0	11.02.2002
3.7.02 Slæging og hausun	1.0	11.02.2002
3.7.03 Krapa eða sjókækældur afli	2.0	28.11.2003
4 VINNSLUÆÐFERÐIR		
4.1 Vinnsla		
4.1.11 Frysting um borð	1.0	11.02.2002
4.1.12 Löndun	2.0	18.02.2005
4.5 Annað		
4.5.03 Vinnufatnaður á skipum og bátum	1.0	11.02.2002
4.5.04 Hreinsiefni og önnur efni	1.0	11.02.2002
4.5.05 Ís um borð	1.0	11.02.2002
4.5.06 Þrif	1.0	11.02.2002
VIÐAUKI 1: BREYTINGAR		
6 Breytingar 2005		
6.01 Breytingar 2005	1.0	16.03.2005

1.1.01	Forsaga	Útgáfa: 2.0 Útg.d.: 18.02.2005
--------	---------	-----------------------------------

Fiskistofa hefur sett saman skoðunarhandbækur sem nota skal til að staðfesta samræmi við íslenska löggjöf um framleiðslu og sölu sjávarafurða. Handbækurnar eru til leiðbeiningar fyrir faggiltar skoðunarstofur þegar þær skoða hjá vinnslu- og starfsleyfishöfum í umboði Fiskistofu. Bækurnar skulu notaðar við skoðanir hjá öllum vinnslu- og starfsleyfishöfum. Aðal markmiðið með skoðunarhandbókunum er að tryggja einsleitni og samræmi í starfi einstakra skoðunarmanna / eftirlitsmanna.

Helstu markmið við gerð handbókanna voru:

- Að uppfylla kröfur íslenskrar löggjafar um fisk og fiskafurðir.
- Að uppfylla kröfur varðandi Fiskistofu í löggjöfinni.
- Að tryggja samræmi í niðurstöðum skoðana vegna löggjafar sem framfylgt er hverju sinni.
- Að bæta samræmi í skoðunum, hjá skoðunarmönnum, skoðunarstofum og Fiskistofu
- Að ákveða nauðsynlegar forsendur sem geta gert Fiskistofu kleift að nýta sér þjónustu faggiltra skoðunarstofa til að framkvæma skoðanir fyrir Fiskistofu.
- Að taka þátt í hagræðingu í skoðunum sem sannreyna almennt samræmi við löggjöf.

1.2.01	Hlutverk þátttakenda	Útgáfa: 2.0 Útg.d.: 18.02.2005
--------	----------------------	-----------------------------------

Hér á eftir er lýst hlutverki hvers aðila sem er virkur í kerfinu.

Sjávarútvegsráðuneyti

Sjávarútvegsráðuneytið er lagalega ábyrgt fyrir starfsemi í fiskiðnaði. Ráðuneytið setur allar megin reglur og gefur út nauðsynlegar reglugerðir. Það hefur gefið út reglugerð nr. 233/1999 um hollustuhætti við meðferð, vinnslu og dreifingu sjávarafurða, sem innleiðir ákvæði úr ESB tilskipun nr. 91/493 í íslenska löggjöf, reglugerð 260/1999 um veiðar, meðferð, vinnslu og dreifingu lifandi samloka (ESB tilskipun nr. 91/492) og reglugerð nr. 77/2001 um framleiðslu og dreifingu á fiskimjöli og lýsi. Reglugerð 450/1992 um eftirlit og vinnubrögð faggiltra skoðunarstofa í sjávarútvegi, kemur í staðinn fyrir kafla III í reglugerð nr. 429/1992 um fyrirkomulag eftirlits með sjávarafurðum og reglugerð nr. 558/1997 sem setur reglur um skyldubundið innra eftirlit vinnsluleyfishafa.

Fiskistofa

Hlutverk Fiskistofu snýr að útgáfu vinnsluleyfa og daglegri ábyrgð á eftirlitsstarfseminni. Fiskistofa aðstoðar einnig Faggildingarsvið Löggildingarstofunnar við faggildingu skoðunarstofanna:

- Fiskistofa mælir með tæknilegum úttektaraðila sem tekur þátt í faggildingarúttektum Faggildingarsviðs Löggildingarstofu á skoðunarstofum.
- Fiskistofa hefur með höndum eftirlit með skoðunarstofum og vinnsluleyfishöfum t.d. með tilviljunarkenndri úrtaksskoðun eða mörkuðu úrtaki og mælir þar með beint virkni kerfisins.
- Fiskistofa sér um útgáfu og breytingu á vinnsluleyfum og skoðanir tengdar þeim.
- Fiskistofa sér um viðurkenningu á skoðunarstofum sbr. lög nr. 55/1998.
- Fiskistofa sér um eftirfylgni og aðgerðir vegna A frávíka sem koma upp í skoðunum skoðunarstofa.
- Fiskistofa mun gefa út opinber vottorð eins og þörf er á sbr. 29. gr. laga nr. 55/1998.

Skoðunarstofur

- Skoðunarstofa hefur með höndum skoðun á heilbrigðisskilyrðum við framleiðslu og dreifingu fiskafurða til manneðis þar með talið skoðun á hollustuháttum, byggingum, búnaði og innra eftirliti hjá vinnsluleyfishöfum sem hafa vinnsluleyfi frá Fiskistofu sbr. 14. gr. laga nr. 55/1998.
- Skoðunarstofa skal láta Fiskistofu reglulega í té upplýsingar um stöðu vinnsluleyfishafa. Til þess að þessar upplýsingar séu sem mest staðlaðar hefur Fiskistofa þróað skoðunargögn svo sem Skoðunarhandbækur fyrir sjávarafurðir, skoðunareyðublöð, og hugbúnað sem skipar höfuðhlutverk í samskiptum milli Fiskistofu og skoðunarstofanna.
- Skoðunarstofa skal starfa í samræmi við staðalinn ÍST EN 45004:1995 og er skilgreind samkvæmt gr. 4.2.1 sem skoðunarstofa af A gerð og faggilt af Faggildingarsviði Löggildingarstofu sbr. Reglugerð nr. 450/1997 um starfshætti faggiltra óháðra skoðunarstofa í sjávarútvegi.

- Skoðunarstofa skal starfrækt sem einkafyrirtæki sem innheimtir skoðunargjald hjá viðskiptavinum sínum þ.e. vinnsluleyfishöfum.

Ábyrgð:

- Skoðunarstofan skal byggja skoðanir sínar, sbr. ÍST EN 45004, á kröfum sem gerðar eru til framleiðenda eins og þær koma fram í viðeigandi íslenskri löggjöf. Skal þá fara eftir túlkun og kynningu á einstökum ákvæðum sem Fiskistofa gerir í skoðunarhandbókum.
- Skoðunarstofan skal láta Fiskistofu í té upplýsingar um starfsemi og stöðu fyrirtækja sbr. 14. gr. í lögum nr. 55/1998 sem uppfylla skilgreindar kröfur um hæfni og eftir því sem um verður beðið.
- Skoðunarstofan má ekki gera ósanngjarnar kröfur til viðskiptavina sinna eða neita að veita tilteknum aðilum þjónustu nema um greiðslufall sé að ræða.
- Skoðunarstofan skal tilkynna skriflega til Fiskistofu uppsögn samninga, endurnýjun samninga eftir uppsögn og ef vinnsluleyfishafi hefur hætt vinnslu í einni eða fleiri vinnslugreinum.

Vinnslustöðvar verða að uppfylla kröfur um framleiðslu sjávarafurða sem Fiskistofa framfylgir til þess að fá og halda vinnsluleyfi sínu.

Faggildingarsvið Löggildingarstofu

Faggildingarsvið Löggildingarstofu framkvæmir faggildingunni skoðunarstofa, prófunarstofa og vottunarstofa. Faggilding felur í sér ítarlegt mat á störfum stofunnar sem um ræðir. Þetta mat skiptist í tvo hluta: Kerfisbundið mat þar sem gæðakerfi skoðunarstofunnar og hlutleysi er metið og tæknilegt mat þar sem tæknilegur hluti skoðunarinnar er metinn. Faggilding er veitt skoðunarstofu þar sem starfsemin er í samræmi við staðalinn ÍST EN 45004 og íslenskar reglugerðir og uppfyllir ákvæði um óhæði. Hlutverk Faggildingarsviðs Löggildingarstofu er þess vegna að meta og lýsa yfir hæfni og óhæði aðila. Fiskistofa mælir með sérfræðingum í matsteymið. Faggilding er forsenda fyrir viðurkenningu Fiskistofu á skoðunarstofu í sjávarútvegi.

- Faggildingaraðilar á EES eiga í samstarfi um faggildingunni skoðunarstofa sem óska eftir viðurkenningu Fiskistofu til að skoða fiskvinnslustöðvar samkvæmt ÍST EN 45004 og prófunarstofa samkvæmt ÍST EN ISO/IEC 17025
- Faggilding skoðunarstofa í sjávarútvegi tekur tillit til þess hvernig þær framkvæma skoðun hjá vinnsluleyfishöfum með tilliti til hæfniskrafna eins og þær eru skilgreindar af Fiskistofu og skilyrða varðandi hagsmunaárekstra sem Sjávarútvegsráðuneytið ákveður í reglugerð um eftirlitskerfið.
- Faggildingarsviðs Löggildingarstofu mun nota tæknilega matsmenn sem Fiskistofa mælir með til mats á tæknilegum atriðum.

Prófunarstofur.

Samkvæmt ákvörðun framkvæmdastjórnar ESB frá 20. maí 1994 um ítarlegar reglur varðandi framkvæmd tilskipunar ráðsins nr. 91/493 varðandi hollustuhætti við framleiðslu og dreifingu fiskafurða verða framleiðendur að nota faggiltar prófunarstofur þegar prófun er gerð af utanaðkomandi aðilum. Þegar prófanir eru gerðar af vinnsluleyfishafanum skulu þær uppfylla kröfur sem settar eru fram í tilskipun ráðsins nr. 88/320/EBE, Viðauka B um vandaðar starfsvenjur á prófunarstofu. Þessi ákvæði hafa verið innleidd á Íslandi með reglugerð nr.

442/1995 um vandaðar starfsvenjur á prófunarstofu. Kröfur um vinnuaðferðir á prófunarstofum sem þjónusta fiskiðnaðinn hafa þess vegna verið settar fram nú þegar og aðeins er eftir að gefa út viðeigandi ítarefni sem t.d. lýsir því hvaða próf og rannsóknir á sýnum hjá vinnsluleyfishöfum verða að vera faggiltar og í samræmi við hvaða aðferðir.

Prófunarstofur sem gera próf á sýnum frá vinnsluleyfishöfum verða að vera faggiltar skv. staðlinum ÍST EN ISO/IEC 17025 fyrir próf sem gerð eru.

Samvinna

Í þeim tilgangi að halda kerfinu og einkum handbókunum lifandi og til þess að staðla vinnubrögð skulu skoðunarstofurnar taki þátt í samvinnuverkefnum. Þetta er í samræmi við atriði 16 í ÍST EN 45004 og 8. gr. í reglugerð 450/1997. Þessi verkefni verða skipulögð af Fiskistofu og tilkynnt tímanlega.

1.2.02	Samskipti	Útgáfa: 3.0 Útg.d.: 18.02.2005
--------	-----------	-----------------------------------

Fiskistofa setur upp fyrirkomulag gagnaflutnings milli aðila sem hlut eiga að máli þ.e. Fiskistofu, skoðunarstofa, vinnsluleyfishafa, sjávarútvegsráðuneytis og yfirvalda í markaðslöndunum.

Niðurstöður skoðana (skoðunartorð) þar sem komið hafa fram A frávik skulu vera aðgengilegar Fiskistofu þegar við lok hvernar skoðunar. Skoðunartorð skal senda vikulega til Fiskistofu á rafrænu formi. Skoðunartorð hvernar viku skulu vera hjá Fiskistofu í síðasta lagi á miðvikudegi í vikunni á eftir til þess að Fiskistofa geti fylgst með starfsemi skoðunarstofunnar. Fiskistofa mun ekki mæla fyrir um aðferðir við gagnaflutning milli annarra aðila innan kerfisins.

Gögn sem þarf að flytja milli aðila í kerfinu eru skilgreind hér á eftir.

Milli skoðunarstofu og vinnsluleyfishafa:

Ósk um skoðun.

Samningur um reglubundnar skoðanir.

Niðurstaða skoðunar.

Milli skoðunarstofu og Fiskistofu:

Starfsleyfi.

Upplýsingar um ný og breytt vinnsluleyfi.

Niðurstöður skoðunar hjá vinnsluleyfishafa.

Tilkynning um frávik.

Niðurstöður kannanna sem Fiskistofa gerir.

Sérstakar tilkynningar.

Upplýsingar um samninga milli aðila (upphaf, lok o.s.frv.).

Milli vinnsluleyfishafa og Fiskistofu:

Vinnsluleyfi.

Niðurstöður skoðana.

Viðvaranir.

Almennar upplýsingar.

Kvartanir

Milli Fiskistofu og yfirvalda í markaðslöndunum:

Þegar þess er óskað sendir Fiskistofa viðkomandi yfirvöldum í markaðslöndunum upplýsingar um stöðu vinnsluleyfishafa, hvort heldur er um einstaka vinnsluleyfishafa eða lista yfir vinnsluleyfishafa sem Fiskistofa hefur veitt vinnsluleyfi. Auk þessa er listi yfir vinnsluleyfishafa á vef Fiskistofu. www.fiskistofa.is.

1.2.03	Tíðni skoðana og dómakerfið	Útgáfa: 7.0 Útg.d.: 04.03.2005
--------	-----------------------------	-----------------------------------

Almennt um tíðni skoðana

Vinnsluleyfishafi er ábyrgur fyrir því að gera samning við skoðunarstofu og óska eftir úttekt. Þegar samningur er kominn á milli þessara aðila er það á ábyrgð skoðunarstofunnar að skoða með réttri tíðni. Skoða skal vinnsluleyfishafa sem er í heilsársvinnslu að meðaltali fjórum sinnum á ári. Þ. e. skoðun skal fara fram sem næst þremur mánuðum eftir fyrri skoðun, a.m.k. innan þess almanaksmánaðar. Sé vinnsla árstíðabundin þá verði fjöldi skoðana hlutfallslegur við þann tíma sem unnið er. T.d. þá ætti vinnsla sem stendur í 6 mánuði að öllu jöfnu að vera skoðuð tvisvar á þeim tíma.

Hafi skoðun ekki farið fram í samræmi við ofangreinda tíðni, lítur Fiskistofa svo á að forsendur fyrir vinnsluleyfi séu brostnar og gerir viðeigandi ráðstafanir til að fella vinnsluleyfið úr notkun.

Báta undir 10 tonnum skal skoða einu sinni á ári. Báta og skip yfir 10 tonnum (undanskilinn fullvinnsluskip) skal skoða tvisvar á ári.

Vinnsluleyfishafi skal lagfæra öll frávik sem fram koma við skoðun án tafar.

Ef frávik sem fram kom við síðustu skoðun, er enn ólagfært, skal skoðunarmaður dæma á frávikið 2.1.04 Úrbætur ekki gerðar, sem er Alvarlegt frávik.

Alvarleg frávik

Komi við skoðun fram alvarleg frávik er málinu vísað til Fiskistofu sem metur hvort grípa þurfi til frekari aðgerða gagnvart vinnsluleyfishafa.

Við dæmingar skal tillit tekið til hugsanlegra lengri fresta sem Fiskistofa hefur gefið á ákveðin atriði og þá ekki dæmt á þau sé fresturinn ekki útrunninn. Sé fresturinn útrunninn og hafi frávikið ekki verið lagfært skal skoðunarmaður dæma á frávikið 2.1.04 Úrbætur ekki gerðar, sem er Alvarlegt frávik. Jafnframt skal geta þess í athugasemdum að frestur á tiltekið frávik sé útrunninn.

Eftirfarandi tafla gefur yfirlit yfir aðgerðir aðila eftir því hvort um frávik eða alvarleg frávik er að ræða.

	Frávik (F)	Alvarleg frávik (A)
Aðgerðir sem vinnslan skal grípa til	Frávik lagfærð án tafa	Frávik lagfærð án tafa
Aðgerðir skoðunarstofu	Afrit skýrslu skilið eftir og afrit sent Fiskistofu á rafrænu formi skv. reglum þar um.	Afrit skýrslu skilið eftir og afrit sent Fiskistofu án tafa. Vinnsluleyfifshafi upplýstur um alvöru málsins og að Fiskistofa muni grípa til aðgerða.
Aðgerðir Fiskistofu	Skýrslur skoðunarstofu skoðaðar og mat lagt á hvort þörf sé sérstakra aðgerða.	Fiskistofa metur hvort grípa þurfi til tafarlausrar stöðvunarar eða hvort hægt sé að veita stuttan frest til úrbóta. Fiskistofa tekur upp samband við vinnsluleyfifshafa.

1.3.01

Heildar uppbygging Skoðunarhandbókanna

Útgáfa:

1.0

Útg.d.:

11.02.2002

Kaflaskipting skoðunarhandbókanna er eftirfarandi:

1. Inngangur
2. Innra eftirlit
3. Vinnsluumhverfi
4. Vinnsluaðferðir

Í fyrsta kafla, Inngangi, er skoðunarkerfinu lýst og einstakir þættir þess útskýrðir. Í köflum 2-4 eru skoðunatriði úr löggjöfni.

Í 2. kafla, Innra eftirlit, eru þau atriði sem snúa að innra eftirliti fyrirtækja og annari skráningu sett upp í skoðunatriði. Kafla 3, Vinnsluumhverfi, inniheldur þau skoðunatriði sem snúa að byggingum og búnaði og öllu tengdu því. Kafla 4, Vinnsluaðferðir, inniheldur þau skoðunatriði sem snúa að vinnslunni sjálfri.

Undir hverjum kafla eru undirkaflar. T.d. þá eru undir 2. kafla 9 undirkaflar s.s. **2.2. HACCP**, í þessum undirkafla er síðan að finna skoðunatriðin og hafa þau númer eins og t.d. **2.2.02 Áhættuþáttgreining**.

Hvert skoðunatriði inniheldur; **Túlkun**, þar sem Fiskistofa hefur túlkað kröfuna (þar er jafnframt vísað í það ákvæði reglugerðar sem túlkunin er byggð á); **Verklagsregla**, þar sem lýst er verklagi við skoðun, **Viðmiðunarmörk**; þar sem lýst er viðmiðunarmörkum fyrir skoðunatriðið, **Skýringar**; sem sýna hvernig **Dómur** verður til miðað við viðmiðunarmörkin ef skoðunatriðið er umfram þau.

Túlkun

Nauðsynlegt er að túlka þar sem upprunalega krafan er ekki skýr eða almennt orðuð. Upplýsingar vegna túlkunar eru fengnar frá ýmsum stöðum og eru settar saman til að auðvelda skoðun til að meta samræmi við tiltekna kröfu.

Verklagsreglur

Útskýring á hvað skal skoða sérstaklega og hvernig sú skoðun skuli fara fram.

Viðmiðunarmörk

Viðmiðunarmörk sem skoðunatriði er dæmt eftir.

Skýringar

Leiðbeiningar um hvernig komist skal að réttum dómi fyrir skoðunatriðið.

Dómur

Dómur getur verið F eða A, eftir alvarleika frávíksins, í þessari röð.

1.4.01	Forsendur og megin aðferðir við skoðun	Útgáfa:	3.0
		Útg.d.:	18.02.2005

Áður en skoðun getur hafist verður skoðunarmaðurinn að fá fullvissu um að vinnlustöðin sé með:

- samning við faggilta skoðunarstofu.
- vinnsluleyfi frá Fiskistofu.
- og sé starfrækt eða tilbúin til starfrækslu þegar skoðun fer fram.

Vinnsla telst vera "starfrækt eða tilbúin til starfrækslu" jafnvel þó að um tímabundið stopp sé að ræða s.s. vegna hráefnisskorts eða þ.h., ef til stendur að hefja vinnslu aftur.

Skoðunarmaðurinn hefur meðferðis eða kemst að niðurstöðu síðustu skoðunar á annan hátt. Aðeins atriði sem koma fyrir í skoðunarhandbók skulu skoðuð. Atriðin sem á að skoða varða byggingar, búnað, vinnsluferli, hollustuhætti og innra eftirlit fyrir sérhvert vinnsluleyfisnúmer. Vinnsluleyfið gefur til kynna starfsemina sem fer fram í vinnlustöðinni, eiganda og aðsetur. Ef einhver skilyrðanna sem skráð eru í vinnsluleyfið eru ekki rétt, fer skoðun ekki fram, en skoðunarmaðurinn gerir Fiskistofu viðvart um stöðuna innan 24 klst.

Ef fyrir liggur samanburðarskoðun frá Fiskistofu þá ber að leggja þá skoðun til grundvallar skoðun skoðunarstofunnar og skal þá dagsetning samanburðarskoðunar koma fram á skoðunarvottorði.

Upphafsfundur

Skoðunarmaðurinn lýsir tilgangi heimsóknarinnar og fyrirkomulagi heimsóknar/skoðunar og fær upplýsingar um vinnlustöðina sem geta auðveldað skoðun.

Á upphafsfundi skal skoðunarmaður líta á skipurit, grunnteikningar, flæðirit og lýsingu á störfum starfsmanna í vinnlustöðinni.

Skoðun

Ef skoðunarmaðurinn er ekki kunnugur vinnlustöðinni er eðlilegt að hefja skoðun með ábyrgðarmanni hennar eða fulltrúa hans sem sýni skoðunarmanninum vinnlustöðina og kynni hann fyrir þeim sem sjá um ýmsa hluta framleiðslunnar.

Eftir að hafa verið sýnd vinnlustöðin skal skoðunarmaður fara yfir gæðahandbók vinnslunnar og verklagsreglur með ábyrgðarmanni vinnslu. Ábyrgðarmaður skal þá leggja fram þau skjöl sem skoðunarmaður biður um.

Skoða skal gögn varðandi innra eftirlit þ. m. t. áhættuþáttagreiningu, vöktunaráætlun og skráningar.

Skoða skal byggingar og búnað, vinnsluferli og venjur.

Samtöl skal eiga við starfsmenn sem sjá um hina ýmsu þætti vinnslunnar.

Þegar hér er komið skoðar skoðunarmaðurinn vinnslustöðina samkvæmt aðferðum þessarar handbókar til að sannreyna að innra eftirlitið virki eins og krafist er, að bygginga, búnaður og venjur séu í samræmi við kröfur um hollustuhætti og hreinlæti, öryggi og lýsingu á lokaafurð. Meðan á skoðun stendur skráir skoðunarmaðurinn öll atriði sem gætu verið frávik. Skoðunarmaðurinn þarf ekki að skrá athugasemdir sínar beint á skoðunavottorðið ef þær eru skráðar svo fljótt sem mögulegt er og að minnsta kosti áður en skoðunarmaður yfirgefur vinnsluna.

Síðasti hluti skoðunarinnar er að ljúka við skoðunavottorðið og rökstyðja frávik. Fyrir hvert frávik sem finnst og merkt er á vottorðið skal skoðunarmaðurinn skrifa athugasemd á skýrslublað sem fylgir.

Lokafundur

Frávikin skal kynna fyrir ábyrgðamanni vinnslunnar ef skýringar hans gætu haft áhrif á frávik.

Að lokinni kynningu á frávikum samþykkja skoðunarmaður og ábyrgðarmaður vinnslu skoðunavottorðið með undirskrift sinni.

1.4.02	Yfirlýsing um samræmi	Útgáfa: 2.0 Útg.d.: 18.02.2005
--------	-----------------------	-----------------------------------

Skoðunarvottoðið skal innihalda öll skoðunaratriði sem eru í handbókunum. Skoðunarstofurnar geta gert útlitsbreytingar á því svo sem að bæta við nafni sínu eða eigin litum. Áður en skoðunarstofa tekur nýtt vottorð í notkun skal hún leita samþykkis Fiskistofu á því. Á skoðunarvottorðinu skulu eftirfarandi upplýsingar einnig koma fram:

- Nafn vinnsluleyfishafa
- Kennitala vinnsluleyfishafa
- Heimilsfang vinnsluleyfishafa
- Vinnsluleyfisnúmer fyrir starfsemina sem á að skoða
- Nafn skoðunarstofu
- Nafn skoðunarmanns (skammstöfun eða númer)
- Dagsetningu skoðunar

Skoðunarvottorðið inniheldur niðurstöður skoðunar skoðunarstofunnar hjá vinnsluleyfishafa. Skoðunarmaðurinn skal merkja við þau skoðunaratriði sem hann hefur skoðað á skoðunarvottorð. Í X reitinn ef atriðið er skoðað og er án athugasemda. Í F eða A reitinn eftir því sem við á, ef um er að ræða frávík frá reglugerð eins og það er túlkað af Fiskistofu. Ef A reiturinn er skyggður skal merkja í F reit og ef F reitur er skyggður skal merkja í A reit. Fiskistofa hefur fyrirfram gefið frávikinu dóm svo sem sést á þessu sýnishorni. Ef engin merking kemur fram við skoðunaratriðið er litið svo á að frávikið hafi ekki verið skoðað vegna þess að það hafi ekki átt við.

2.8 Efni	X	F	A
2.8.01 Saltvottorð			
2.8.02 Aukefni önnur efni			x
2.8.03 Umbúðavottorð	x		

Í þessu sýnishorni hefur saltvottorð ekki verið skoðað vegna þess að það hefur ekki átt við, aukefni og önnur efni fá dóminn A alvarlegt frávík og umbúðavottorð var skoðað og í lagi.

Ef skoðunaratriði hefur fengið dóminn A eða F skal skrifa athugasemd með tilvísun í

viðkomandi númer á skýrslublað þar sem fram kemur lýsing á frávikinu.

Skoðunarvottorðið er yfirlýsing um samræmi. Það skal innihalda nauðsynlegar upplýsingar til þess að auðkenna vinnslustöðina, dagsetningu skoðunar og vera undirskrifað af skoðunarmanninum og ábyrgðarmanni vinnslunnar. Ef ábyrgðarmaður vinnslunnar neitar að undirrita vottorðið skal það tilgreint á vottorðinu.

Séu frávik lagfærð á meðan á skoðun stendur skal ekki merkja þau sem frávik heldur geta þeirra sem athugasemda á skoðunarvottorði. Sjá 1.4.03. Sérstakar dæmingar.

Einnig skal koma fram á skoðunarvottorðinu hvaða áhrif niðurstaða skoðunarinnar hefur fyrir vinnsluleyfshafa. Nota skal eftirfarandi texta:

Án athugasemda (O)

Frávik (F): Lagfæra skal öll frávik án tafa.

Alvarlegt frávik (A): Lagfæra skal frávik án tafa. Tilkynning til Fiskistofu. Alvarlegt frávik getur leitt til vinnslustöðvunar og niðurfellingar vinnsluleyfis.

Vinnsluleyfshafi getur sótt skriflega um frest á tiltekin atriði til Fiskistofu og skal það þá gert án tafar.

Skoðunarvottorðið með niðurstöðum skoðunar skal sent Fiskistofu á tölvutæku formi.

Ef upp kemur alvarlegt frávik í skoðun og frávikið er ekki lagfært meðan á skoðun stendur skal skoðunarstofan gera Fiskistofu viðvart án tafar. Þetta er gert með því að senda skoðunarvottorðið og fylgiskjöl í símbrefi samdægurs. Númer bréfasímans sem senda skal til er 569 7950.

1.5.01	Skilgreiningar	Útgáfa: 2.0 Útg.d.: 11.05.2004
--------	----------------	-----------------------------------

Eftirfarandi eru skilgreiningar á ýmsum hugtökum úr reglugerðum og skoðunarhandbókunum.

Aðgerð	Hausun og slæging fiskis.
Aðstaða	Land og byggingar sem saman eru taldar vinnslustöð til framleiðslu sjávarafurða.
Afli/sjávarafli	Öll sjávardýr önnur en spendýr, eða hlutar þeirra eins og hrogn, þar með talin skrápdýr, liðdýr og lindýr.
Athugun á hönnun	Við hönnun bygginga og búnaðar vinnslustöðva koma tvö atriði til álita, þ.e. gerðar eða skipulags og efnis, sem bæði tengjast því að fyrirbyggja mengun og að auðvelda þrif og sóthreinsun. Þegar hönnun er skoðuð skal leitað að vísbendingu um líklega mengun sjávarafurðanna vegna hönnunar. Þetta gætu verið staðir sem erfitt er að þrifa og sóthreinsa eða þar sem hætta er á krosssmíti vegna skipulags vinnslulína og bygginga. Efni sem notuð eru í búnað eða byggingar gætu verið uppspretta mengunar eða að ekki er hægt að viðhalda því þannig að hæfi þrifum og sóthreinsun.
Auðvelt að sóthreinsa	Sem er hægt að sóthreinsa með aðstöðu og búnaði sem er til staðar hjá vinnslunni.
Auðvelt að þrifa	Sem er hægt að þrifa með aðstöðu og búnaði sem er til staðar hjá vinnslunni.
Áhættuþáttur	Efnis-, efna- eða líffræðilegur þáttur í framleiðsluferli sem valdið getur heilsutjóni ef hann er ekki undir eftirliti.
Blautsvæði í þurrkun	Vinnslustöð í þurrkun er skipt upp í blautsvæði og þurrsvæði. Með blautsvæði er átt við allt svæðið þar sem fiskur er meðhöndlaður ferskur (óþurrkaður), s.s. í móttöku hráefnisgeymslu, þvotti og þar sem lagt er á grindur.
Dreifing	Hvers konar flutningur, framboð og afhending, þ.m.t. innflutningur, útflutningur, sala og geymsla.
Eftirlitsaðili	Fiskistofa eða faggiltur eftirlitsaðili sem hún hefur falið eftirlit með framkvæmd þessarar reglugerðar
Eldisafurðir	Heill eldisfiskur eins og honum er dreift til neyslu eða afurðir unnar úr honum.
Eldisfiskur	Öll lagardýr sem klakist hafa út eða verið alin við stýrðar aðstæður. Sjávar- eða ferskvatnsfiskar, skrápdýr, liðdýr, lindýr og aðrir hryggleysingar, sem teknir eru úr náttúrulegu umhverfi sínu og aldir þangað til þeir hafa náð æskilegri sölustærð til manneldis, teljast einnig til eldisfiska. Fiskar, skrápdýr, liðdýr, lindýr og aðrir hryggleysingar sem náð hafa sölustærð, teknir hafa verið úr náttúrulegu umhverfi sínu og haldið lifandi til sölu síðar, teljast ekki til eldisfiska ef þeim er aðeins haldið lifandi án þess að reynt sé að auka við stærð þeirra eða þyngd.
Ferskur fiskur	Heill fiskur eða hlutar hans, þar með taldar afurðir pakkaðar í lofttæmdar eða loftskiptar umbúðir sem ekki hafa hlotið aðra meðferð en kælingu til þess að lengja geymsluþol þeirra.

Fiskafurðir/afurðir	Matvæli sem unnin eru að öllu leyti eða að hluta úr sjávarafla.
Fiskmarkaður	Uppboðs- eða heildsölumarkaður fyrir sjávarafla.
Fiskmarningur	Fínhakkað eða saxað beinlaust fiskhold sem pressað er í gegnum sigti í þar til gerðum vélum.
Flutningatæki	Þeir hlutar vélknúinna ökutækja, jámbrautarvagna eða loftfara sem ætlaðir eru fyrir vörur; lestir skipa og gámar til vöruflutninga á landi, sjó eða í lofti.
Frystar afurðir	Afurðir sem hafa verið frystar þar til hitastig hefur lækkað a.m.k. niður í -18°C og hefur jafnast.
Fullnægjandi heilbrigðisskilyrði	Heilbrigðisskilyrði með tilliti til áhættu.
Fullnægjandi hreinlætisástand	Hreinn þannig að engin mengun er sýnileg.
Fullnægjandi	Nægjanlegt með tilliti til aðstæðna.
Hlífðarföt	Sérstakur fatnaður svo sem sloppar, svuntur, skófatnaður, hanskar og hárnét sem aðeins eru notuð við vinnu til að koma í veg fyrir mengun afurðanna.
Hollustuhættir	Allar ráðstafanir sem nauðsynlegar eru til að tryggja öryggi og hollustu sjávarafurða.
Hreinn sjór	Sjór eða sjóblandað vatn sem ekki er mengað örverugróðri, hættulegum efnum og/eða eitruðu sjávarsvifi að því marki að það geti spilt heilnæmi fiskafurða og sem notaður er við þau skilyrði sem kveðið er á um í reglugerð þessari.
Hreinn	Notað sem sögn, þýðir fjarlæging sýnilegrar mengunar af sérhverjum fleti og “hreinsaður” og “hreinsun” hafa samsvarandi merkingu.
Hröð kæling	Kæling niður fyrir 4°C á innan við 2 klst.
Innflutningur	Flutningur sjávarfurða inn á íslenskt yfirráðasvæði.
Innra eftirlit	Eftirlit á vegum vinnsluleyfishafa í þeim tilgangi að tryggja öryggi og heilnæmi framleiðslu sinnar.
Kæling	Sú meðferð að lækka hitastig sjávarafla eða fiskafurða þar til það nálgast hitastig bráðnandi íss.
Könnun á hreinlæti	Könnun á hreinlæti er framkvæmd með skoðun. Gerður er greinarmunur á flötum sem ekki er ætlað að koma í snertingu við sjávarafurðir og flötum sem komast í snertingu við óvarðar sjávarafurðir. Skoðun á sýnilegum óhreinindum getur leitt í ljós gömul óhreinindi á yfirborði sem augljóslega hefur ekki verið þrifið lengi. Þetta á oftast við um yfirborð sem ekki er ætlað að komast í snertingu við sjávarafurðir. Snertifleti við matvæli þarf iðulega að skoða þegar þeir eru ekki í notkun til dæmis á tækjum sem ekki eru í notkun.
Lota	Tilgreint magn sjávarfurða sem fæst við sambærilegar aðstæður.
Mat á samræmi	Kerfisbundin athugun á því að hve miklu leyti aðfurð, vinnsluferli eða þjónusta uppfyllir tilteknar kröfur.

Meindýr	Hvers konar óþurftardýr, þ.m.t. nagdýr, skordýr og liffur þeirra, sem geta borið óhreinindi eða smitefni í matvæli.
Mengun	Efni eða lífvera á stað þar sem ekki er gert ráð fyrir henni og/eða hún veldur áhættu á heilsutjóni.
Mikilvægur eftirlitsstaður	Staður eða þrep í framleiðsluferli þar sem hægt er að hafa eftirlit með áhættuþáttum.
Mæling	Er aðgerð eða ferli til að komast að stærð, umfangi, magni o.s.frv. þess sem skoðað er með samanburði við staðlaða mælieiningu. Sérstök tegund mælingar sem oft er notuð er samanburður til að komast að sameiginlegum einkennum eða mismun milli þess sem er skoðað og staðlaðrar mælieiningar.
Neysluvatn	Vatn sem fullnægir kröfum íslenskra yfirvalda um gæði drykkjarvatns.
Niðursuða	Vinnsluaðferð sem felst í því að pakka sjávarafurðum í loftþéttar umbúðir og hita þær að því marki að örverum, sem gætu fjölgað sér, er eytt eða þær gerðar óvirkar, án þess að það hitastig sem afurðirnar síðar kunna að verða geymdar við hafi nokkur áhrif þar á.
Óþörf töf	Töf sem hægt er að komast hjá eða meira en 2 klst.
Prófun	Tæknileg aðgerð sem samanstendur af ákvörðun á einu eða fleiri einkennum tiltekinnar vöru, ferlis eða þjónustu samkvæmt sérstöku verklagi.
Þökkun	Sú aðgerð að vernda fiskafurðir með umbúðum, ilátum eða öðrum viðeigandi umbúnaði.
Samþykkt efni fyrir snertifleti við matvæli	Samþykkt efni í búnaði sem kemur í snertingu við fisk og fiskafurðir, innihaldsefni eða aukefni í vinnslustöðinni eru: ryðfrítt stál; · plastefni og þekjur sem þola álag, eru hitaþolin, mölbrotna ekki og innihalda ekki efnisþætti sem verða eftir í fiski eða fiskafurðum sem koma í snertingu við þessi plastefni eða þekjur; galvaniserað járn af miklum gæðum, þegar um er að ræða: -ilát sem notuð eru til að flytja eða geyma heilan, hausaðan eða slægðan fisk, -hreistrunartromlur, -uppþiðingartanka og frystipönnur sem notaðar eru fyrir heilan fisk eða hausaðan og slægðan fisk; önnur náttúruleg eða tilbúin efni sem fiskur, fiskafurðir, innihaldsefni eða aukefni hefur ekki áhrif á að undanskildum: -málum svo sem kadmíum, blý og melmi þeirra, -málmar sem við snertingu við vökva eða aðrar afurðir geta myndað hættuleg efnasambönd eða komið af stað rafgreiningu, -gljúp efni svo sem gúmmísvampur, steypar plötur, línoleum, leður og vefnaður, -viður.

Samþykkt smíðaeefni í matvælavinnslu	Þegar rætt er um efni eða þekju sem er í yfirborðsflötum og notað er til bygginga eða viðhalds á vinnslusvæði þar sem vinnsla sjávarafurða fer fram eða í búnað til vinnslu sjávarafurða er átt við efni eða þekju sem: a) Er þétt svo sem steinsteypa, ógegndræpt, laust við holur, sprungur og rifur; og b) Er auðvelt að þrífa og sóthreinsa; og c) Tærast ekki af völdum efna sem það er líklegt að komast í snertingu við; og d) Ber ekki með sér mengun í afurðirnar; og e) Er varanlegt, sprungur ekki auðveldlega og þolir endurtekin þrif og sóthreinsun; og f) Hefur viðnám gegn vexti myglu og uppsöfnun mengunarefna; og g) Fyrir yfirborð (annað en það sem notað er til að standa á meðan á vinnslu stendur), er slétt og hefur viðnám við söfnun þéttivatns; og h) Fyrir yfirborðsefni á vegg, gólf eða loft, er litað þannig að það feli ekki mengunarefni að teknu tilliti til lýsingar.
Sending	Það magn afla og fiskafurða sem sent er til eins eða fleiri kaupenda í móttökulandinu og flutt með sama flutningatæki.
Sjávarafli:	Öll sjávardýr önnur en spendýr, þar með talin skrápdyr, liðdýr og lindýr.
Sjávarafurðir	Sjávarafli og fiskafurðir eins og skilgreint er hér að framan, svo og fôðurvörur unnar úr fiski eða fiskúrgangi. Sjávarafli og fiskafurðir svo sem skilgreint er hér að framan.
Skjalaskoðun	Skjöl þjóna tilteknum tilgangi við stjórn á starfsemi vinnslustöðvar. Kanna skal hvort skjal sem um ræðir þjóni tilgangi sínum.
Skoðun	Athugun á vinnslustöðvum og fiskmörkuðum og mat á samræmi við löggjöf um hollustuhætti við framleiðslu og dreifingu sjávarafurða. Er vönduð og nákvæm skoðun eða viðtal með formlegum hætti. Dæmi um skoðun er athugun og faglegt mat á sérhverju ástandi eða atviki svo sem sprungu í gólfi, skipulagi vinnslulínu, skjali eða framkvæmd aðgerða í fiskvinnslu.
Skynmat	Er mat þar sem skoðunarmaðurinn treystir á skynfæri sín, faglega reynslu og þjálfun.
Sóthreinsa	Þýðir notkun viðurkenndra kemískra efna og eðlisfræðilegra aðgerða með það að markmiði að draga úr örverumengun í því mæli að komi í veg fyrir að hætta sé á heilsutjóni af afurðinni;
Starfslíð	Hver sá sem fer inn á aðgerðar-, vinnslu-, geymslu- eða stoðsvæði að meðtöldum gestum.
Tilreiddar afurðir	Fiskur sem ekki er lengur heill en hefur t.d. verið slægður, hausaður, þverskorinn, flakaður, hakkaður o.s.frv.
Tiltekið ástand	Ástand bygginga og búnaðar sem gerir beitingu hollustuhátta mögulega.
Tiltekið frávík	Tölfræðileg frávík ákveðin fyrir tiltekið ástand.
Uppspretta mengunar	Efni sem er ekki hluti af vörulýsingu og ekki viðurkennt efni fyrir snertifleti við afurðir.

Varið umhverfi	Afmarkað rými svo sem salur, gámur eða flutningstæki þar sem hægt er að setja fisk og hægt er að halda hitastigi hans undir 4°C með is eða annari kælingaraðferð en á fiskmörkuðum með nægilega aflmiklum kælivélum til að halda hitastigi hans undir 4°C.
Verkaðar afurðir	Afli og fiskafurðir sem hafa fengið efnameðferð eða meðferð eins og hitun, reykingu, sóltun, þurrkun eða verið lagðar í kryddlög, unnar úr kældum eða frystum sjávaraflla eða fiskafurðum, hvort sem þær eru blandaðar öðrum matvælum eða ekki eða hafa hlotið eina eða fleiri þeirra meðferða sem að framan er getið.
Viðgerð	Að færa aftur í tiltekið ástand.
Viðhalda	Að halda í tilteknu ástandi.
Vinnsluleyfishafi	Aðili sem fengið hefur tölusett leyfi frá Fiskistofu til vinnslu, meðferðar, pökkunar eða geymslu sjávarafurða til staðfestingar á því að settum skilyrðum laga og reglugerða sé fullnægt.
Vinnsluskip	Skip þar sem sjávarafli er unninn um borð, honum pakkað og hann hefur verið flakaður, flattur, sneiddur, roðdreginn, hakkaður, frystur eða verkaður á annan hátt. Fiskiskip þar sem aðeins fer fram frysting um borð á heilum eða hausskornum fiski, heilfrysting rækju eða suða á rækju og skelfiski, teljast ekki vinnsluskip í merkingu reglugerðar þessarar.
Vinnslustöð	Hver sú aðstaða þar sem afli eða fiskafurðir eru tilreiddar, verkaðar, unnar, kældar, frýstar, pakkaðar eða geymdar. Fiskmarkaðir sem aðeins selja sjávaraflla í heildsölu teljast ekki vinnslustöð.
Vinnslusvæði	Svæði þar sem óvarðar afurðir eru meðhöndlaðar.
Vörn gegn mengun	Fiskafurð er varin gegn mengun ef feni sem ekki eru hluti vörulýsingar eru ekki hluti af henni.
Vörusvæði	Fyrir fiskvinnslu er það sérhvert svæði, rými eða svæði þar sem fiskur, fiskafurðir, aukefni, innihaldsefni eða ílát eru meðhöndluð, geymd (nema þannig að þau séu nægilega frá gengin eða pakkað til að lágmarka hættu á mengun).
Þurrkaðar fiskafurðir	Afurðir sem hafa verið þurrkaðar með því að hengja þær á hjalla til útiþurrkunar eða hafa hlotið vélræna þurrkun í sérstökum þurrkkléfum. Rakainnihald þurrkaðra fiskafurða skal vera < 17%.
Þurrkun	Vinnslugrein sem miðar að því að fjarlægja vatn/vökva úr fiski eða fiskhlutum í þeim tilgangi að auka geymsluþol afurðanna.
Þurrsvæði í þurrkun	Vinnslustöð í þurrkun er skipt upp í blautsvæði og þurrsvæði. Þurrsvæði er svæðið sem hefst með þurrkun og þar til afurð er fullpökkuð.

2.8.03	Umbúðavottorð	Útgáfa: 3.0 Útg.d.: 18.02.2005
--------	---------------	-----------------------------------

Túlkun

Umbúðafni skulu uppfylla kröfur um verndun afurða. Þau skulu uppfylla kröfur reglugerðar nr 537 frá 1993 um efni og hluti sem ætlað er að snerti matvæli.

Umbúðir má ekki endurnota, að undanskildum ílátum úr ógegndræpum, sléttum og ótæranlegum efnum, sem auðvelt er að þrifa og sótthreinsa, og leyfilegt er að nota eftir slík þrif. (Viðauki 6, 2 og 3 tl. Rgl. nr. 233/1999)

Hefðbundnar umbúðir fyrir þurrkaðar fiskafurðir eru úr striga. Notkun þeirra er leyfð, en geyma skal þær við þurr og hreinleg skilyrði, þó ekki innan um aðrar umbúðir í umbúðageymslu. Ekki er krafist umbúðavottorðs vegna strigaumbúða.

Hefðbundnar umbúðir fyrir þurrkaðan saltfisk á Suður Ameríkumarkað eru trékassar. Notkun þeirra er leyfð, en geyma skal þá við þurr og hreinleg skilyrði, þó ekki innan um aðrar umbúðir í umbúðageymslu. Ekki er krafist umbúðavottorðs vegna trékassa.

Verklag við skoðun

Athugið hvort umbúðafni fyrir afurðir eru framleidd úr efnum sem uppfylla kröfur reglugerðar nr 537 frá 1993. Skoðið vottorð til staðfestingar að svo sé.

Athugið hvort kassar og umbúðir sem á að endurnota eru úr ógegndræpu, sléttu og ótæranlegu efni sem auðvelt er að þrifa og sótthreinsa og hafi verið þrifin og sótthreinsuð fyrir notkun.

Athugið hvort verið er að endurnota aðrar umbúðir en þær sem til þess eru ætlaðar.

Athugið hvort strigaumbúðir eru geymdar innan um aðrar umbúðir.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði skulu uppfyllt.

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

3.2.02	Búnaður, kör og ílát í snertingu við sjávarafurðir	Útgáfa: 3.0 Útg.d.: 11.05.2004
--------	--	-----------------------------------

Túlkun

Búnaður, kör og ílát verða að vera úr *samþykktu efni fyrir snertifleti við matvæli*. Ekkert timbur er leyft. (Viðauki 3, I hluti, 5.tl. Rgl. nr. 233/1999) Þurrkgrindur með grindarramma úr tré eru leyfðar til bráðbirgða. Snertifletir matvæla á þessum grindum mega ekki vera úr tré eða öðrum gegndræpum efnum. Trégrindur skulu ekki notaðar við vinnslu þurrkaðra fiskafurða eða þurrkun saltfisks eftir 31.12. 2005.

Tréstampar til geymslu þurrkaðra fiskafurða eru leyfðir ef yfirborð þeirra sem er í snertingu við matvæli, er heilt. Þetta ákvæði verður endurskoðað fyrir 31.12. 2005.

Unnið skal eftir skriflegri áætlun sem vinnsluleyfishafi setur sér um skiptingu yfir í samþykkt smíðaeefni varðandi þurrkgrindur úr tré. Áætlunin skal taka mið af þeim dagsetningum sem settar eru fram í þessari handbók.

Kör eða ílát, sem notuð eru til flutnings ferskra fiskafurða á markað skulu þannig gerð að þau veiti þeim fullnægjandi vörn gegn óhreinindum, hnjaski og mengun. Sérstaklega að komið sé í veg fyrir að afurðirnar liggi í þíðuvatni, nema það sé hluti verklags t.d. þegar notaður er krapí. (Viðauki 4, I hluti, 5.tl. Rgl. nr. 233/1999)

Hönnun á búnaði, körum og ílátum, sem notuð eru við framleiðslu fiskafurða verður að vera þannig að auðvelt sé þrifa og gerileyða. (II. kafli, 6.gr. Lög nr. 55/1998)

Búnaður, kör og ílát sem notuð eru til vinnslu á sjávarafurðum skal haldið vel við og vera hrein. (Viðauki 3, II hluti A, 1.tl. Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Athuga hvort timbur er sem snertiflötur við sjávarafurðir. (Þurrkgrindur úr tré eru leyfðar til bráðabirgða og notkun tréstampa verður endurskoðuð fyrir 31.12.2005)

Kannið hvort unnið er eftir skriflegri áætlun um skiptingu yfir í samþykkt smíðaeefni varðandi trégrindur.

Kannið hvort dagsetningar í áætluninni er í samræmi við leiðbeiningar í handbókinni.

Kannið alla snertifleti við sjávarafurðir.

Kannið hvort hægt er að opna sponsgöt á körum og ílátum.

Kannið hvort efni í búnaði hafi eiginleika samþykktra efna fyrir snertifleti við matvæli.

Kannið hvort búnaður, kör og ílát eru þannig hönnuð að þrif og gerileyðing sé auðveld.

Kannið hvort búnaði, körum og ílátum er haldið vel við og hvort þau eru hrein.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði skulu uppfyllt.

Skýring	Dómur
Óuppfyllt atriði orsakar:	A

3.2.11

Áhöld um borð

Útgáfa: 1.0
Útg.d.: 11.02.2002**Túlkun**

Áhöld sem notuð eru við blóðgun, slægingu, hausun, kvið-, sporð, - eða uggaskurð svo og tæki og ílát, sem fiskurinn kemst í snertingu við, skulu vera hrein og gerð úr eða húðuð með ógegndræpum efnum sem ekki tærast, eru slétt og sem auðvelt er að þvo og gerileyða. Þeim skal ætíð haldið hreinum. (Viðauki 1 1.kafli 8.tl. Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Kannið hvort áhöld sem notuð eru séu hrein og séu gerð úr ógegndræpum efnum.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði þurfu að vera tekinn til greina

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

3.2.12	Lestar og tankar	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
--------	------------------	-----------------------------------

Túlkun

1. Innra byrði lesta og tanka skal vera vatnspétt og auðvelt að þrifa og gerileyða. Það skal vera úr sléttu efni eða að minnsta kosti vel málað og þannig við haldið að afurðirnar mengist ekki af efnum skaðlegum heilus manna.
2. Við upphaf veiða skulu lestar og tankar vera hrein
3. Ekkert má geyma í lestum eða tönkum sem mengað getur eða skemmt aflann.
4. Lestar og tankar skulu aðgreindar frá vélarrúmi og vistarverum áhafnar með skilrúmum, næginlega þéttum til að koma í veg fyrir hvers konar mengun aflans eða fiskafurðanna. (Viðauki 1, 1 & 2 kafli Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Kannið hvort að þau atriði sem koma fram í túlkun sé fullnægt.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði þurfu að vera tekinn til grein

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

3.7.01	Aflameðferð	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
--------	-------------	-----------------------------------

Túlkun

Þegar afli er kominn um borð skal verja hann gegn sólarljósi og fuglum. Vanda skal alla meðferð og koma í veg fyrir hnjask. Allan fisk ber að blóðga, slægja, þvo og kæla þannig að tryggt sé að hitastig fisks verði á milli 0-4°C innan 6 klst. eftir að hann hefur verið innbyrtur. Sé afla landað daglega er þó heimilt að koma með afla óslægðan að landi, að því uppfylltu að ofangreindum skilyrðum um blóðgun, þvott og kælingu hafi verið uppfyllt.

Á tímabilinu 1. júní til 31. ágúst er þó ekki heimilt að landa óslægðum fiski á laugardögum og sunnudögum, nema að fyrir liggja undanþága frá Fiskistofu. (Viðauki 1 1.kafli Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

1. Kannið hvort afli sé varinn gegn sól og gegn fuglum.
2. Kannið hvort afli sé þvegin upp úr hreinum sjó eða neysluvatni.
3. Kannið hvort afli hafi verið kældur niður fyrir 4°C innan 6 klst eftir að hann hefur verið innbyrtur.
4. Kannið hvort afla sé landað óslægðum á tímabilinu 1. júní til 31. ágúst, ef svo er þá ber að kanna hvort undanþága frá Fiskistofu liggir fyrir.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði þurfu að vera tekinn til greina

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

3.7.02	Slæging og hausun	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
--------	-------------------	-----------------------------------

Túlkun

Fyllsta hreinlætis skal gætt við hausun og slægingu um borð. Fiskinn skal tafarlaust þvo vel úr hreinum sjó eða neysluvatni. Hrogn, lifur og svil sem ætluð eru til manneldis ber að kæla eða frysta. (Viðauki 1 1.kafli 7. tl. Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Er fyllsta hreinlætis gætt við hausun og slægingu.
Er fiskurinn þveginn.
Eru hrogn, lifur og svil kæld eða fryst

Viðmiðunarmörk

Öll atriði þurfu að vera tekinn til greina

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

3.7.03

Krapa eða sjókækældur afli

Útgáfa: 1.0
Útg.d.: 11.02.2002

Túlkun

Fiskiskip sem útbúin eru til að kæla afla sinn í krapa eða vélkældum sjó skulu uppfylla eftirfarandi skilyrði:

1. Tankar skulu útbúnir með fullnægjandi inntaks- og losunarbúnaði fyrir sjó sem og búnaði til að tryggja sem jafnast hitastig í kuldablöndunni.
2. Sjálfritandi hitamælar skulu tengdir við tankana og skynjurum þeirra komið fyrir þar sem hitastig getur orðið hæst.
3. Tryggt skal að hitastig kuldablöndunnar og fisksins verði í hæsta lagi 3°C innan sex klst. frá því að hann er settur í tankana og ekki hærra en 0°C innan sextán klst.
4. Eftir hverja losun skal tæma tankana og lagnirnar og hreinsa vel með hreinum sjó eða neysluvatni. Tankana má aðeins fylla með hreinum sjó.
5. Dagsetningar og númer á tönkum skulu koma fram í skráningum sjálfritandi hitamæla og vera tiltækar þegar eftirlitsmenn á vegum Fiskistofu eða skoðunarstofa krefjast þeirra.

Verklagsregla

Kannið hvort atriðum sem koma fram í túlkun sé uppfyllt

Viðmiðunarmörk

Öll atriði þurfu að vera tekinn til greina

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

4.1.11

Frysting um borð

Útgáfa: 1.0
Útg.d.: 11.02.2002**Túlkun**

Sé afli frystur um borð skal það gert í samræmi við ákvæði í reglugerð nr. 233/1999. Fari frysting fram í þækli skal þess gætt að hann mengi ekki aflann.

1. Tíminn, í klst, sem það tekur að ná -18°C kjarnahitastigi eða lægra skal ekki vera lengri en helmingur þykktar afurðarinnar sem fryst er í sentimetrum. Til dæmis leyfir 5 cm þykkt mest 2,5 klst til að ná -18°C kjarnahitastigi. Frystigeta frystitækja skal prófuð eigi sjaldnar en einu sinni á ári.
2. Hitastig í geymslu verður alltaf að vera lægra en -18°C . Til staðar skal vera búnaður til skráningar hitastigs. Hitastig skal skráð sjálfvirkt á a.m.k 2 tíma fresti. Hitastigneminn skal staðsettur lengst frá kuldagjafanum. (Viðauki 1 2. kafli 7. tl. Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Kannið hvort frystigeta frystitækja hafi verið prófuð

Kannið hvort hitastig í frystilestum sé minna en -18°C og að síriti sé til staðar.

Viðmiðunarmörk

$$t \text{ (klst)} = \text{þykkt (sm)}/2$$

-18°C í frystilest og síriti

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

4.1.12	Löndun	Útgáfa: 2.0 Útg.d.: 18.02.2005
--------	--------	-----------------------------------

Túlkun

Þegar fiskafurðum er landað, ferskum, kældum eða frystum verður að flytja þær í varið umhverfi strax til að verja þær fyrir veðrum og vindum og mögulegri mengun svo sem frá fuglum. Ef stutt töf verður á flutningi skal setja lok á ílátin til varnar í millitíðinni. (Viðauki 2, 2. tl. Rgl. nr. 233/1999).

Við löndun á frosnum afurðum (- 18 °C) má hitastig ekki hækka um meira en 3 °C. (Viðauki 8. 1.tl. (c) Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Kannið hvort fiskur eða afurðir komast strax í varið umhverfi sem ver gegn mengun.

Kannið hvort lok eða annað er notað til að verja gegn mengun verði stutt töf á að fiskur eða afurðir komist í varið umhverfi.

Kannið hvort hitastig er a.m.k - 15 ° þegar vörur eru settar í frost aftur.

Viðmiðunarmörk

Fiskur eða afurðir varðar

Skýring	Dómur
Fiskur eða afurðir ekki varðar orsakar:	F

4.5.03	Vinnufatnaður á skipum og bátum	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
---------------	--	-----------------------------------

Túlkun

Áhafnir skipa skulu gæta fyllsta persónulegs hreinlætis við störf sín og að því er varðar vinnuklæðnað. (Viðauki 1 1.kafli 10. tl. Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Kannið hvort vinnuklæðnaður sé hreinn.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði þurfu að vera tekinn til greina

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

4.5.04	Hreinsiefni og önnur efni	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
--------	---------------------------	-----------------------------------

Túlkun

Öll þrifa- og olíuefni skal geyma á viðeigandi hátt, þannig að engin hætta sé fyrir hendi á að þau geti komist í afurð eða blandast í ís eða vatn.

Verklagsregla

Kannið hvort þrifa- og olíuefni séu geymd á viðeigandi átt.

Viðmiðunarmörk

Öll atriði uppfyllt

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

4.5.05	Ís um borð	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
--------	------------	-----------------------------------

Túlkun

Ís sem notaður er til að kæla afla má aðeins framleiða úr hreinum sjó eða neysluvatni. Þar til hann er notaður skal geyma hann í hreinum ílátum eða stíum.

Verklagsregla

Kannið hvort ís sé geymdur í hreinum körum eða stíum

Viðmiðunarmörk

Ís geymdur við fullnægjandi aðstæður

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

4.5.06	Þrif	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 11.02.2002
---------------	-------------	-----------------------------------

Túlkun

Vinnuþilför, búnaður, lestar og ílát skulu þrifin í hvert skipti eftir notkun. Nota skal hreinan sjó eða neysluvatn til þrifa. Gerileyðing og eyðing meindýra, þ.m.t. skordýra, skal fara fram þegar þess er þörf. (Viðauki 1 2. kafli 6.tl. Rgl. nr. 233/1999)

Verklagsregla

Eru þrif fullnægjandi

Hefur geril- og/eða meindýraeyðing verið framkvæmt (hafi þess verið þörf)

Viðmiðunarmörk

Þrif í lagi, gerileyðing og meindýraeyðing

Skýring	Dómur
Atriði ekki uppfyllt orsakar:	F

6.01	Breytingar 2005	Útgáfa: 1.0 Útg.d.: 16.03.2005
------	-----------------	-----------------------------------

Tekið út	Útgáfa	Sett inn	Útgáfa	Handbók	Athugasemdir/ breytingar / viðbætur.
1.1.01	1.0	1.1.01	2.0	Allar	Breyting á orðalagi.
1.2.01	1.0	1.2.02	2.0	Allar	Rgl. tilv. bætt við, sk.st tilkynni skriflega breytingar á samningum. Breyting á orðalagi.
1.2.02	2.0	1.2.02	3.0	Allar	Breyting á orðalagi
1.2.03	4.0	1.2.03	7.0	Allar	Dæma 2.1.04 ef úrbætur ekki gerðar og ef frestir Fs eru útrunninn og úrbótum ekki lokið.
1.4.01	2.0	1.4.01	3.0	Allar	Skoða skal vinnslu sem er tilbúin til starfrækslu þó vinnslustopp standi yfir. Orðalagsbreyting.
1.4.02	1.0	1.4.02	2.0	Allar	Þriðja dálknum bætt við. Merkja við það sem er skoðað.
1.4.03	1.0	1.4.03	2.0	Allar	Breyttar forsendur við notkun á 9999 sbr. 1.4.01.
2.1.01	2.0	2.1.01	3.0	Allar nema skip og bátar	Staðgenglar ábm skilgreindir. Viðtækari vöktunaráætlun.
2.1.03	1.0	2.1.03	2.0	Allar nema skip og bátar	Upplýsingar á vinnsluleyfi í samræmi við staðhætti.
2.1.08	2.0	2.1.08	3.0	Allar nema skip og bátar	Lýsingar í gæðahandbók í samræmi við það sem er gert.
2.2.01	2.0	2.2.01	3.0	Allar nema skip og bátar	Allar afurðir til mannelis í flæðiriti. Geymsluaðstæður skilgreindar í vinnslu og verkunarferli.
2.4.01	2.0	2.4.01	3.0	Allar nema skip og bátar	Skrá niðurstöður á sk. vottorð ef vatn stenst ekki kröfur. Hægt sé að rekja hvaðan sýni er tekið. Dæma á sýnileg óhreinindi og mengun í ís. Endurtaka rannsókn innan 4 daga.
2.4.02	2.0	2.4.02	3.0	Allar nema skip og bátar	Skrá niðurstöður á sk. vottorð ef vatn stenst ekki kröfur. Hægt sé að rekja hvaðan sýni er tekið. Endurtaka rannsókn innan 4 daga.
2.5.02	2.0	2.5.02	3.0	Allar nema skip og bátar	Skráningar á vöktun og úrbótum.
2.5.03	3.0	2.5.03	4.0	Allar nema skip og bátar	Eftirlit og viðhald með flugnabönnum skv. áætlun.
2.6.01	2.0	2.6.01	3.0	Allar nema skip og bátar	Niðurst. þrífásýna bornar saman við viðmiðunarmörk og viðbrögð skráð.

Tekið út	Útgáfa	Sett inn	Útgáfa	Handbók	Athugasemdir/ breytingar / viðbætur.
2.7.01	2.0	2.7.01	3.0	Landvinnsla, þurrkun	Skráningar á skynmati, hitastigi og viðbrögðum sem gripið er til.
2.7.07	1.0	2.7.07	2.0	Landvinnsla	Engin breyting
2.7.08	1.0	2.7.08	2.0	Landvinnsla	Prófa hitadreifingu skv leiðb. framl. minimum. annað hvert ár
Nýtt		2.7.12	2.0	Allar nema skip og bátar	Eftirlit sé haft með hitamælum 1 x á ári.
2.8.02	3.0	2.8.02	4.0	Allar nema skip og bátar	Notkun aukefna í fiskimjöli sé skv. rgl 340/2001.
2.8.03	2.0	2.8.03	3.0	Allar nema fiskimjöl	Umbúðir uppfylli kröfur rgl 537/1993.
3.2.07	1.0	3.2.07	2.0	Fiskimjöl	Engin breyting
3.3.01	1.0	3.3.01	2.0	Landvinnsla, skelfiskur	Hitastig skal skrá daglega.
3.3.05	2.0	3.3.05	3.0	Landvinnsla	Lokafurðir auðkenndar, frábrigðavöru haldið sér.
3.3.06	1.0	3.3.06	2.0	Landvinnsla, skelfiskur, þurrkun	Reglur til um meðhöndlun úrgangs.
4.1.04	2.0	4.1.04	4	Landvinnsla, þurrkun	Slæging aðskilin þar sem hún er vinnslustig. Hitastig hráefnis mælt í lok vinnslurásar 2 x á dag.
4.1.12	1.0	4.1.12	2.0	Landvinnsla, skip og bátar	Hitastig hækki ekki meira en um 3 °C við löndun frosinna afurða.
4.3.02	2.0	4.3.02	3.0	Landvinnsla	Vottorð reykefna ef efni eru ekki geymd í umbúðum frá framl. Skráning á hitastigi við kælingu.